

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LOPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA

BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

L' eclipse

LAS NACIONS EXTRANJERAS:—No hi ha que donarhi voltas: si no treuen aquest trasto que 'ls priva la llum, l' eclipse en aquesta terra serà permanent

LA SETMANA DE DIJOUS A DIJOUS

GALANTS y caballers com sempre, els francesos han tornat à Inglaterra la visita que aquèsta feu à Fransa pocas setmanes há. Atenció per atenció, obsequi per obsequi, finesa per finesa.

La esquadra de la República ha anat à Cowes, y allí no 'n vulguin més d' abrazadas, vissas, apretades de mà y demostracions d' afecte.

En francès ho han escrit els inglesos per tot arreu, perque els seus hostes ho entenguessin bé. *Entente cordiale...* *Entente cordiale...* Així ho diuen els lletres que 's són de la rossa Albion han coloçat en banderes, escuts y arcs de triomfo.

L' alcans d' aquesta intel·ligència, d' aquesta *entente cordiale*, quin és? «Arriba à ser un tractat formal?» Se limita à un acort, més ó menos extens y més ó menos fràgil?

Sóls els governs de Eduard VII y de M. Loubet podrian dirho, y aquells no es fàcil que tinguin la bondat d' aclarirnos els dutes.

Signí com vulgu, el carácter de la *entente*, més que bèlich, sembla qu' es eminentment pacífich, y això sempre resulta una ventatja.

Tot lo que signi fer *la guerra á la guerra* y contribuir à establecer en el món l' imperi de la rahó y de la fraternitat ha de mereixer l' aplauso dels homes de cor.

* * *

Vesten, Antoni!...
Dimars van celebrar-se à la Catedral uns solemnes funerals dedicats al senyor Villaverde, y 'ls asseguró que trencava 'l cor veure la soletat que en el temple reynava.

Si s' exceptúan els quatre senyors que de cap manera podian escusarse, pot dirse que no hi havia ningú.

Y pensar que 's tractava d' un home que acabava de ser primer ministre!...

Veritat es que, mort, ja no 'n podrá ser més y no 's trobarà en situació de poguer repartir favors, meritis ni prebendas.

Pero, vamos, poch els costava als senyors conservadors de guardar una mica las formes, y, ja que aquella era l' última molestia que don Raymundo 'ls ocasionava, anar encara que fos á reganya dents à deixar veure un ratet per la Catedral.

Y 'l que fan això 's titulan persones de bon tò y classes directoras!

¡Bonich tò y valenta direcció la que donan al món ab el seu exemple!

Ja va dirlo aquell: *Los muertos no tienen cortesanos.*

Ni entre 'ls que de cortesans fan l' ofici.

* * *

Bonita definitiva irrevocablement al 'ra'ra' Nossa Senyora ha renunciat la mitra de Valencia, y 'ra'ra' Goberna li ha acceptat la renúncia.

Per lo que 's veu, l' ex-arcabuse de Manila no es tonto. Nombrat com estava desde fa temps, el sou qu' en el pressupost té senyalat el càrrec corrià com si tal cosa, y 'l home ha procurat allargar tot lo possible els tràmits de la dimissió, que desde un principi comprenegó que seria inevitable, al sol y únic objecte de conseguir que les pagas acumulades formessin un bon pico.

Lo qu' ell devia dirse: —Renunciant desseguida, perdo 'ls diners y perdo la plassa... Entretenguem la qüestió, y una vegada hagi arreplegar uns quants mils duros, *que me quiten lo cobradol...*

Quin fray n' hi ha d' aquest mestre!

* * *

¿Qué hi ha dels delegats pera negociar la pau entre Russia y 'l Japó? ¿S' entenen ó no s' entenen?

No se sab res.

Ens trobem com al principi de la guerra, quan un dia ens parlavan de la tremenda derrota dels japonesos y l' endemà ens anunciavan la gran derrota dels russos.

Els parts dels Estats Units, qu' es allá ahont las conferencias se celebren, tan aviat diuen naps com xiribas.

«Dilluns: Les negociacions se presentan molt bé.» «Dimarts: Les negociacions se presentan molt malament.»

«Dimecres: S' espera que la pau serà un fet aviat.» «Dijous: Les esperances de pau son cada dia més remotas.»

«Qué volen que 'ls digui, després d' això? Deixém'ho, deixém'ho per la setmana que vé.

PIF-PAF

A l' obra, ciutadans

o hem dit moltes vegades y no 'ns cansaré de repetirlo: el sufragi universal es l' arma per excelència revolucionaria. Ab més ràpid es farà la revolució agrupant al poble, convencentlo de la bondat de un ideal y portantlo á lluytar per ell en els comícis, que no llansantlo prematurament als cops de forsa, sense tenir la plena convicció no ja sola de triomfar sino de que 'l sacrifici cruent que se li haja imposat no ha de resultar estéril.

Perque la revolució qu' Espanya espera y necesita no ha de ser una nova edició de aquells famosos

pronunciaments que omplien una gran part del passat sige; no ha de ser una girada de truita feta sotitadament; no ha de ser allò de «veste'n tú, pero posarm'hi jo», que solia engendrar el desengany y la desil·lusió desde l' endemà mateix de la victòria; la revolució qu' Espanya espera y necesita ha de ser més fonda y radical; no ha de afectar á la superficie, sino á las entranyas mateixas de la nació, y per tant necessita y requereix una preparació més llarga, un acció més tenas y més conscient per part de tots; per part del poble y especialmente per part dels que tenen l' honor y la responsabilitat de dirigirla. Y així, mentres s' entaulan y's prossegueixen aquells traballs revolucionaris que no poden realitzar ostensiblement, ni molt menos proclamarse á só de tabals; mentre s' acumulen les materials que han de produir en el seu dia l' explosió definitiva que neteji 'l solar de la patria de tot lo vell, de tot lo caduc, de tot lo nociu, de tot lo que s' oposa al progrés nacional, es de absoluta necessitat vigorizar la convicció del poble y posar en exercici la seva voluntat, utilitzant en totas las ocasions l' arma poderosa, incontrastable del sufragi universal.

L' exercici del sufragi es la manifestació constante de la vida pública. El poble que posseïntlo l' desdenys, se posaría en el cas de un boig que 's negüés á respirar, morint necessàriament per falta d' ayre vital. Ja en cap país del mon se discuteix la conveniència d' exercirlo; per tot arreu el poble va á las urnas, segur y confiat de que á la fi conseguira la realització dels seus ideals, y aquells pobles que no tenen el sufragi se desesperan y apelan á tots els medis imaginables per alcansarlo. Avuy mateix si als russos, que son presa de l' autocracia, 'ls hi donessin el sufragi universal, cambiaran gustosos la bomba per la papeleta.

Establimento en una fórmula concisa: «El sufragi universal no es un fi; pero es un medi segur y poterós per alcansar tots els fins.»

Aquí à Espanya 'ns ha de servir per enderrocar la monarquia, y per assegurar el pacífich y progressiu desenrotllament de la futura República. Es un remey de doble virtualitat: destrueix els microbis y al mateix temps reconstitueix y vigoriza l' organisme, immediatament després de destruïda la causa de la malaltia.

Ja ho sabém que 'ls monàrquics vint anys entre, temerosos de l' acció revolucionaria, van establirlo ab el partit pres de falsejarlo.

Com totas las coses del marraller Sagasta, va ser en un principi un sufragi de broma, més que sufrià universal, trampa universal... Y així es funcióna una porció de temps. Pero per fi una part del poble se va decidir á pèndre's en serio.

Y més en serio que ningú se l' ha pres el partit republicà. Ab la ferma resolució d' exercirlo plé d' energia y entusiasme, com á medi qu' es de podrés alcansar revolucionari, se va sellar la Unió republicana, en la memorable Assamblea del 25 de maig de 1903.

Y Barcelona, Madrid, Valencia, Zaragoza, las ciutats més ilustrades, més populoses, més influents d' Espanya; las que tenen consciència dels deberes públics; aquéllas gràcies á las quals es encare Espanya un dia, i els dies del extranger, enviran a les Corts una representació republicana, y ab ella la més formidable protesta contra la continuació del present estat de coses.

Aquelles resistencies acumulades per las malas arts del caciquisme, entroniat y sostingut per la influència oficial que no 's parava en barras, foren vençudes y arrollades per la forsa de voluntat y l' energia del poble, y han acabat definitivament. ¿Qui parla ja de caciquisme monàrquic à Barcelona? Ja ni dona senyals de vida; ja, sempre que 's presenten eleccions, abandona vergonyosament el *puesto*; ja, quan al procònsul enviat expressament ab l' encàrrec de guanyarlas á tota costa, se li pregunta si 'l govern presentarà candidatura per Barcelona, se veu obligat á respondre: —Y quién hará el milagro?

Donchs lo que s' ha fet aquí, lo que s' ha realitzat en molts altres punts, per tot arreu hont el poble ha volgut, com no esperar que s' efectuhi també en la major part d' Espanya?

Ja ho sabém: quedará sempre aquella part de la nació mitj morta, mitj aniquilada, sorda á tota influència de l' Espanya progressiva, y en aquesta especie de cementiri, qualis murallas quartejades amassan despolmarse, s' anirà á refugiar la reacció monàrquica. Pero, en tals condicions, poch temps ha de durar la seva resistència. En un cementiri s' haurà anat á amparar, y en el mateix cementiri l' enterraran per sempre més.

Tinguem'hi fe en l' acció electoral, qu' es á la veada eficàs acció revolucionaria.

Quan tots els elements socials estaven desconcertats y s' aplauvan al pes de les grans desditzas nacionals, y anava cundint la pessimista idea de qu' Espanya era una nació irreversiblement morta, bastà l' Unió republicana pera desvetllar al poble. Fou necessari, en un principi, emplear els ènergichs revulsius de una propaganda inflamable. Per això admirém tant el talent de 'n Lerroux en l' art de restablir la circulació de la sanch per l' organisme popular, qu' estava fred y aletargat. De aquelles manixulas, d' aquells sinapismes que feyan butifolla, n' ha eixit el calor y l' energia de las masses, sedents de redempció, ávidas de lograrla per sos propis esforços.

Dos anys de constància en l' exercici del sufragi, dos anys de acudir als comícis, las ha tornades fortes y conscientes, y 'ls esforços dels insensats y dels traïdors que volian desviarlas de son recte camí, han resultat completament inútils. Ja no 's pot reproduir avuy el desgavell del any 73 que ocasionà la ruina de la República. Avuy el poble sab ahont vā y ab qui vā, y està segur de sí mateix, dels que l' accompanyan y 'ls que 'l gufan.

Y no tardarà molt—n' estém segurs—á que altres classes qu' en un principi 'ns miraven ab injusta rezel, entrin en rahó y vinguin á nosaltres, sumant al nostre l' seu esforç. Es impossible que ab la seva indiferència ó ab el seu concurs puguen apoyar per més temps un estat de cosas tan ruinos y vergonyós com l' actual; un sistema de govern, sense govern; una podridura progressiva de ineptituds y concupiscències asquerosas. Ellas comprendràn á la fi que 'l

poble espanyol, sense distinció de classes, es major d' edat y pot prescindir ja de aqueixos tutors que l' arruinan y l' envileixen. Y quan se convencin de que la República no la volém pels republicans exclusivament, sino per la nació entera, y quan se fassin càrrec de qu' està destinada a realitzar un' obra santa de reparació, serán junt ab nosaltres els partidaris més acerrius de aqueixa única solució salvadora.

Llavoras á una sola sotragada caurá per sempre més aquell arbre centenari que té podridas las arrels... y en el camp lluire y net hi sembrarem las bones llevors de les idees regeneradoras, y ab l' esmero del conreu obtindràm las abundoses cultitas de llibertat, de progrés, de prosperitat y de justícia.

P. K.

Nous camins

AS notables conferencies donadas a *Fraternidad Republicana* pel jove y sabi sociòlech D. Lluís de Zulueta, han vingut a iniciar una nova orientació en el camp de la Democràcia. El Sr. Zulueta acaba de passar una llarga temporada al extranger, principalment à Alemanya, ahont ha tingut ocasió d' estudiar, més qu' en els llibres, at l' observació directa dels fets y de sos resultats, l' influència que l' instrucció y l' educació acomoda als mètodes més moderns de la pedagogia exerceix sobre 'l poble, individual y socialment considerat.

La comparació entre lo que passa à Alemanya en aquest punt y lo que succeix a Espanya, y l' estudi de la mutua influència de la democràcia en la educació y de l' educació en la democràcia ha sigut el tema de les tres dissertacions del Sr. de Zulueta, fetas ab notable facilitat de paraula, abundància de ideas y precisió de conceptes.

Y 'l conferenciant pot dir ben bé: — Sembrador só: sembrador de bonas llevors en el camp ben assahonat de la conciència del poble republicà de Barcelona.

Perque si 'l Sr. de Zulueta, ab tots els coneixements que ha adquirit en sos estudis y viatges, hagués anat à qualsevol de aqueixas societats pretenciosas que blasphonan de representar las forces vivas de la població, à qualsevol de aqueixas associacions compostas de gent acaudalada que 's creu hem sabis perque son richs, y que per ell la primera ciència es la riquesa, de fixo que 'ls que haurien anat à escoltarlo ho haurien fet per curiositat y no per interès, dispensantl á l' més certa benevolència compassiva, de la que usan sempre desde l' altura de son pedestal d' or, ab els que com el Sr. de Zulueta 's dedican al traball intelectual completaament desinteressat.

Y davant d' ell, el notable conferenciant, hauria dissertat en vā y sense fruyt, ja que unes persones qu' estan sempre per lo positiu, en el sentit més material de la paraula, poch els importa que 'l poble s' ilustri fins á adquirir la plena conciència de sos drets, de sos deures y de sa personalitat, bastant ab que s' avingui á ser una bestia de traball pel seu únic profit, tant quant més ruda, més resignada y per consegüent més explotable y útil á sus fructuosas empreses.

En canvi à *Fraternidad Republicana* vā trobarhi al poble, ansios de millora y de redempció; al poble que 's preocupa de la seva sort y del porvenir de la patria; al poble que sufriu y espera; al poble que fa política perque creu qu' es un deber interessar-se pel comú; al poble, en fi, qu' s' honra practicant l' humana religió de la solidaritat; y aquest poble l' escolta ansios, y begué en els llabis del conferenciant, com en els llabis de un apòstol, la veritat lluminosa, fortificant y alentadora.

Per tant, desd' ara pot afirmarse que las inspirades conferencies del Sr. de Zulueta, no son paraulas d' aquellas que 'l vent se l' emporta, sino gèrmens d' una nova vida, destinats á fructificar en el camp fèrtil de la conciència popular.

De molt temps ensaix l' acció política militant del partit republicà de Barcelona y de una gran part de Catalunya ha vingut essent acompañada de un viu y laudable desitj xifrat en l' instrucció del poble. De aquí'l gran número d' escoles que s' han fundat, adherides als Centres y Circles del partit: d' aquí també la costüm introduïda y ja arrelada en tots els de donars-hi conferencies, veïnatades y demés manifestacions d' ordre intelectual.

Pero la major part d' aquests esforços reveladors de una bona voluntat inagotable eran purament instintius, obheint més qu' un excellent desitj, que á direcció intelligent y ben coordinat.

Já en lo successiu no succeirà això, si 's compleixen els propòsits que s' han concebut à conseqüència de las dissertacions del Sr. de Zulueta. Se tracta, en efecte, de implantar un règim d' escoles modernes, una norma d' educació popular, exempta de dogmatismes y basada exclusivament en l' experiència científica, y á tal efecte 's procurerà crear un planter de professors, que 'són entusiasmats per l' educació del poble, reuneixin totas las condicions necessàries pera ferla efectiva y fructuosa. Una espècie de Normal de l' educació moderna.

Comensaràs á cumplir aquest plan las associacions, centres y circuits favorescuts per las iniciatives individuals de tots els elements progressius, y 's procurarà que acabin per secundarlos las corporacions oficials. Res, per ara, 's pot esperar del Estat que ab tan empenuy se sostengint la nefasta aliança del altar y l' trono; pero en canvi 's pot obtenir fàcilment l' apoyo decidit de las Diputacions provincials y 's Ajuntaments, oberts, per virtut del sufragi universal, à la preponderancia dels elements democràtics. El cumpliment de un fi tan útil y que de tal manera pot contribuir á la instrucció del poble y á la elevació de son nivell intelectual, constitueix un estímul poderós que 'ns obliga a conquerir aquelles corporacions.

La reforma de l' ensenyament en sentit modern constituirà un dels lemas del partit republicà de Barcelona en les pròximes eleccions municipals. En Lerroux, ab aquell cop d' ull qu' tant el distingeix,

així ho ha dit, senyalant desd' ara un lloc en la proxima Corporació municipal, al Sr. de Zulueta, al objecte de que ab el concurs decidit y entusiasta de la majoria republicana pugui plantear y desarollar las seves idees, en bé del poble de Barcelona.

Modest es el càrrec de regidor; pero de gran honor ha de resultar per qui, com el Sr. de Zulueta, sabrà dignificarlo ab sos brillants iniciativas. De son pas per l' Ajuntament, poden quedarse marcas fons, de aquelles que no s' esborran mai més.

Y la satisfacció íntima que correspon á tot iniciador y á tot conductor de una bona idea pels camins del progrés, serà

to lucratiu, sino de sacrifici, ab arreglo á la vostra tradició.

Així parlen els sumadors de foras: els qu' en la lluita activa, ab sas dots de talent, d' activitat y de energia s' han sapigut guanyar els tres entorxats.

La monarquia espanyola va perdre la Isla de Cuba... y no obstant en aquella República emancipada hi queda encare alguna cosa de gran en honor d' Espanya, pero no de la Espanya monàrquica.

Tal es la idea que s' ha iniciat en el Congrés cubà y que cristallizará en un projecte de llei, disponent que'l Gobern d' aquella República contribueixi ab una suma important al monument qu' Espanya's proposa erigir a n' en Pi y Margall.

Aquest rasgo dels republicans de Cuba se'm figura qu' està parlant y diu:

—Si haguessi seguit els previsors consells del venerable patriarca, aquesta illa seria encare espanyola.

Per fi ha sigut posat en llibertat l' obrer Mariano Castellote.

—Y quina justificació donaran els que l' tingueren detingut injustament?

—Y quina indemnisió se li otorgará pels perjudicis que se li han inferit?

—Ah, justicia històrica, justicia històrica! Cega't pintan; pero l' ser cega no t' eximeix del dever de ser justa y ser humana!

A lo menos en Maura es franch, y en vigilias de eleccions no ha tingut reparo en publicar el seu programa, qu' es del tenor següent:

«Projecte de reforma d' administració local; modificació del procediment electoral; repressió de les propagandas disolvents y anulació de la inmunitat parlamentaria.»

Total: reacció en tota la línia.

En canvi, ni en Montero Ríos, ni cap dels seus companys de ministeri han dit fins ara lo que volen, lo que s' proposan, las aspiracions que sustentan.

Pero no falta qui assegura, que quan treguin les cartas que portan amagades, serán encare més reacionaris que l' mateix Maura.

Com à servidores de la monarquia, no té res d' extrany que contreguin la *reaccionitis* aguda més esponenta. Una malaltia especial que fa mudarlo tot: de primer la casaca, després la pell, y al últim hasta l' ànima.

L' insigne Costa, qui s' donava com à disgustat de la marxa de la Unió republicana, no s' ha adherit a l' Assamblea del 15 de juliol, sino que además acaba d' acceptar a agrahiment la designació de candidat pel districte de Zaragoza.

Y així que no podrà anar a les Corts, perque l' seu estat de salut no li permet. Pero la inmunitat parlamentaria li valdrà pera prosseguir sas valentes companyas contra la Monarquia. Per la voluntat del poble, ja que no pugui pronunciar discursos, podrà escriure aquellas famosas cartas, que tant contribueixen à vigorizar la conciencia nacional, sense que les urpias de la justicia històrica pugui desgarrarli la toga de legislador.

En Nakens ha desenganyat als ilusos que, presentant la seva candidatura, volien fer servir son nom honrat de pendó de discordia dintre del camp republià.

No esperavam menos del seu patriotisme.

Com tenim encare la esperança de veure'l novament ocupant el lloc actiu que li correspon dintre de l' actual organiació de la Unió republicana, convenst de que en qüestions de conducta, la rahó d' un home, per molt arrelada que la tingui, no pot prevaldre sobre la que sustent, ab igual fermesa y convicció qu' ell la immensa majoria del partit.

Aquesta es la norma en qüestions de conducta.

Pot creure un, ab més o menos fonament, que l' espanyol s' ha errat; pero sempre serà més convenient que l' segueixi, que no que se'n separi, ab la esperança d' obtenir una rectificació convenient à l' hora oportuna, si l' error arriba à patintarse.

Els grans exèrcits evolucionan junts, compactes. La unitat, en sos moviments, es la garantia de la seva forsa y del respecte que imposan al enemich.

Un periòdich de Madrid enalteix y glorifica l' s' fets del metge Sr. Arrabal, mort á Lopera (Jaén) en la suma miseria, als 90 anys d' edat y després de 64 de serveys.

Aquestas son las glories d' Espanya... y així com aquest metje es la nació.

Ha traballat molt, està decrépita, y la miseria se la xucla.

Encare no s' ha publicat el decret de disolució de las Corts conservadoras, y en sa conseqüència també s' ha publicat encare l' relatiu á la convocatòria de les novas.

Y l' govern que, segons afirmava, tenia l' propòsit d' observar el major respecte á la legalitat electoral, no s' entén de feyna, resolgent las diferencies entre l' s' diversos candidats que s' disputan l' acta, y preparant el tripi-joch pera fer sortir als preferits.

Per lo que toca á la província de Barcelona, se diu qu' el general Fuentes se proposa guanyar la batalla á tota costa.

Y com que l' espanyol s' ha tenim la mateixa idea, y contén ab medis més que suficients pera realisarla, ja veurán quina gresca la que s' armara.

Dimars, en Kuroki-Lerroux va enviar el cartell de desafío á Fuentes-Kuropatkine.

Y aquest cartell, que ostenta l' lema de *Patria y Repùblica*, li està díhent al general de l' autocracia:

—Si no vols rebre, retira't.

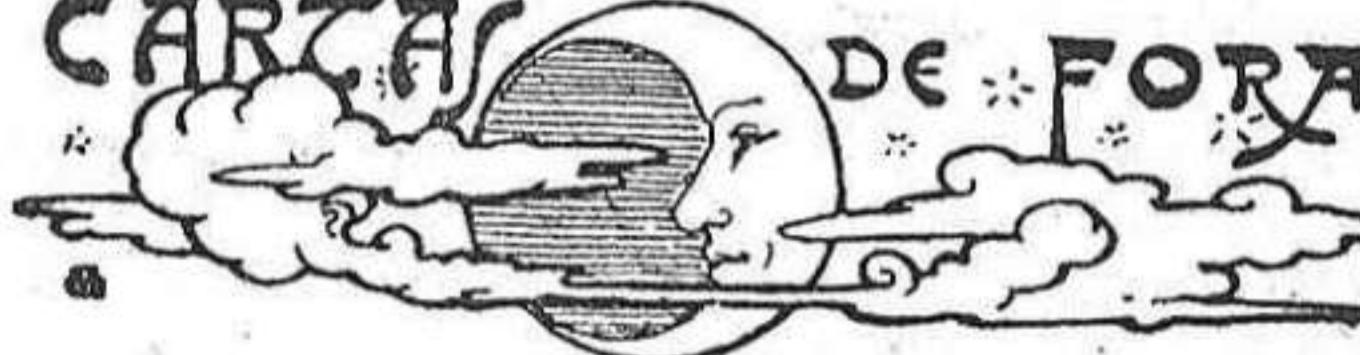
S' haqüé de retirar davant d' un escamot de periodistes que li plantaren cara, y no haurá de tocar retirada davant de l' avalanza republicana?

Vaja, home, que som á Mukden!

El rector de Llinàs s' ha tirat una planxa ab motiu de haver fet cas de certas xarramecas contra un estudi racional que en dita localitat funciona, sostingut per un grup de parets de familia dels que per desgracia n' corren poches. Com que aquesta se diühun y son republicans, vetaqu que l' aixirer rector no s' ha fet pregat gens pera enraharon de la *era revolucionaria* y de la *peccaminosa llibertat* y embolicantse un xich en las estraflarias metafòras que usan els capellans, va acabar per abont no havia goyat comensar: escampant totas las menides en un paperet.

Pero aquest rector que fá un *mitin* cada diumenge (sense permís) en l' iglesia, no contava ab que l' espanyol i tornessin la pilita; y vetaqu que l' tenim ja esparvat perque aquest diumenge passat per medi d' una fulla de defensa li van posar l' acta en els grans que més amagats y dolorits tenia.

Y ara ja no fá més que rumia cómo podrá desfer la planxa sense quedar malament ab la planzadora.

MOLÀ, 6 d' agost

Lo que passa en aquest poble no té nom. El cacich Escoda que ab la companya del negre mossen Joseph, s' han posat de comú acort pera que aquí no puga arrelarshi la llibertat individual, han determinat que l' hi enveja aquesta pera ferri saber de quin modo ho han agafat pera sortir ab la séva.

L' excusa es pera lluirar als veïns del poble d' anar, en pro, lo que en realitat volen es que desapareixin lo Café Vico y la Cooperativa; probas que li vaig á exposar: Te prohibeix el cacich per que lo respects als homes y l' mussol per las donas, que ningú vaig á pendre café, ni sisquera posar-se al portal del Vico; tampoc comprar rès de queviures á la Cooperativa, «puig aquesta gent tenen tractes ab lo dimoni.»

La prohibició més absoluta es per los treballadors de la mina Tusetllas. Tenen pena de morir de fam, puig tenen la sentència feta que «qui de les mines vaig tan sols una vegada á aquesta llochs prohibits per ells, punta en blanch al carrer.» Es molt cristiá tot això!

CASTELLÓ DE AMPURIAS, 8 d' agost

Els días 10, 11 y 12 de aquest mes, son els senyalats pera la nostra festa major. Los joves en particular y el veïnat en general s' han proposat celebrarla enguany ab gran pompa. Concerts, balls, sardanas tarde y nit y una gran serenata en la piazza, haventse contractat la orquestra «Faro» de Barcelona, de la que'n forma part el professor de fiscorn, ampurdanes, fill d' aquesta vila, conegut per el *Russinyol*.

SANT VICENS DELS HORTS, 5 d' agost.

Molt agrairits havémen quedat els veïns dels bons serveis prestats pel senyor jutjí D. Joseph Aymerich, durant el temps que ha tingut la vara. Aquest subjecte que pels uns cumplia la llei al peu de la letra y pels altres feia l' mut, el sort y l' cego, á tota persona que no era clerical com ell, ja la esperava ab el bastó enllaire; pero per faltas graves com las relacionadas ab el cos de mossos de la esquadra, va bastar sols que fossen socis del centre catòlic per que s' hi tirés terra al demunt, y així que «los socis del centre eran gent instruïda, quasi si ho haguesin fet els de la cooperativa de treballadors no hauria tingut res d' extrany. Pensi, senyor Aymerich, que l' espanyol de la cooperativa poden estar sense lo que vos té diu, pero al menos nosaltres, quan fem una broma, no fem com fan los de la seva ramada, perque ni per broma doném punxades al proxim.»

Ja's recordarà que l' ferit tingué que fer alguns dies de festa y la cosa s' haqüé de portar ben callada perque el poble no s' alarmés.

Els veïns d' aquest poble esperen del nou jutjí, que no s' deixarà arrastrar pels sectoris de cap color y sabrà fer una justicia ben imparcial.

ESPOLLA, 1 d' agost

Sembla que l' nostre ensotanat està disposit per a gastar l' últim cartuxo.

Veyent que las farsas de cubell li resultan lletra morta, ha pensat valerse del Tribunal per escusar la llengua d' algún jove que s' occupa, segons diu, una mica massa de la dona que té a casa y del tinglado que sosté desde algun temps ab certa beata.

Així es que diumenge passat, en una de las taquillas misticas ahont s' hi fabrican tota mena de mentides, el nostre ensotanat, per dar gust á sa volguda *beata grotlla*, sagafé pel seu compte á una minyona que no te res d' hipòcrita, amenessantla ab certas penas que nosaltres no hi creymos y qu' ella s' havia fet mereixedora, pel sol fet de tenir un gérnat que escriu á *LA CAMPANA* y un nebó que digué que la majordoma havia tingut alguns *bebés* de cartró.

Senyor ensotanat: *Hay que saber distinguir*. No es lo mateix tenir un *bébé*, que parílo. Y en quan á sa *beata favorita*, li adverifim que quan vagi de visita no passi pels carrers més escondits, perque... qui molt s' amaga algo tem.

BANYOLAS, 8 d' agost

Aprofitant l' ocasió de trobar-se en aquesta localitat el Sr. Corominas y á instancies de las juntas de Unió Republicana, donà una conferència en el Ateneo.

Resultà una festa política verdaderament instructiva y la labor del conferenciant fou premiada ab llauchs aplaudiments pel numeros pùblic que omplia el local.

ELS DOS CANDIDATS

Plantats l' un davant del altre y assassinants ab la vista, els dos candidats rivals així al cafè platican:

—De manera que vos t' vol ferme la picardia de venirme á prendre l' acta?

—No es mentida, no, don Pau: així en efecte opinan tots els que en aquest recó mangonejan la política.

Fassi vos t' lo que fassi, tant si rascas com si riscas, quan l' hora arribi, seré diputat per 'quest districte.

—Y si li diguis que s' erra?

—Senzillament, me'n riuria y m' quedaria molt fresh.

He adoptat tan bé las midas que han de donarme l' triomf, que ab tot y que faltan diafs per la lluita electoral,

l' acta ja 'm sembla tenirla firmada y á la butxaca.

—La tartarinada es digna de la seva inexperiència.

—No sab que en aquesta vilà hi conto els amics á mils?

—No sab que fa quinze anys, i quinze!

y que las grans simpatias que aquí y fora d' aquí tinch no han minvat may gens ni mica?

—Ay don Paul las rosas duran fins al moment que 'mustigan, torres altissimas cauen, l' acer més templat se brinca...

Al món no hi ha res etern y molt menys en politica.

—Que ha tingut l' acta quinze anys?

Pues si ara la truyta's gira y m' fa venir l' acta á mi, poch motiu te d' affligirse,

perque, vaja, quinze anyets ja som prou. El patriotisme també té de descans...

—No es cert, noble antagonista?

—Si vosté s' ho pren á bromar, jo no tinch ganas de riure.

Represento per ma historia las idees del districte,

coneix el seu interessos, sé 'ls seus dolors hont radican;

aquí jo hi tinch el bressol, a qui hi tinch la familia,

aquí's guardan del meu ser las més delicadas fibras...

y évol que per un intrús abandoni 'l camp?... ¡May! Vinga la lluuya ab que m' amenaßen;

que las urnas cristallinas cridin al poble á votar,

y veurém ab armas dignas de qui serà la victoria?

—Vaya un gasto de lirisme per una cosa tan tenue!

—Pobre don Paul!... ¡Que no mira qui si fins avuy triomfa!

era perque no tenia qui li feia la competencia ni li desmembrés las filas?

—Que no veu que no es tot h' presentar-se en un camp, lliure de contrincants aixerits y d' oposicions malignas.

ó haver de lluytar ab un brau que sab quinás son las vidas que portan á la victoria?...

Vosté es duenyu d' atrevir-se a posar-se al davant;

pero, créguim, la pallissa que rebrà serà tan grossa que ni ab un sach de desfilas podrà curarse las nafras.

—Recordi la profecía?

—Pero, foraster com es,

sense altre apoyu en la vila que l' element oficial,

gen quinás forças confia per derrotrarme?

—D' això no'n parlem: es un enigma que l' temps li desxifra.

—Amunt, donchens! ¡A esperá l' dia de la gloriós batalha!

—Y de la seva ruina.

—¡N' està ben segur d' això?

—¡Ab seguretat plenissima!

* * *

—De qui serà al fi el triomfo?

—Del vell don Pau ó del quidam?

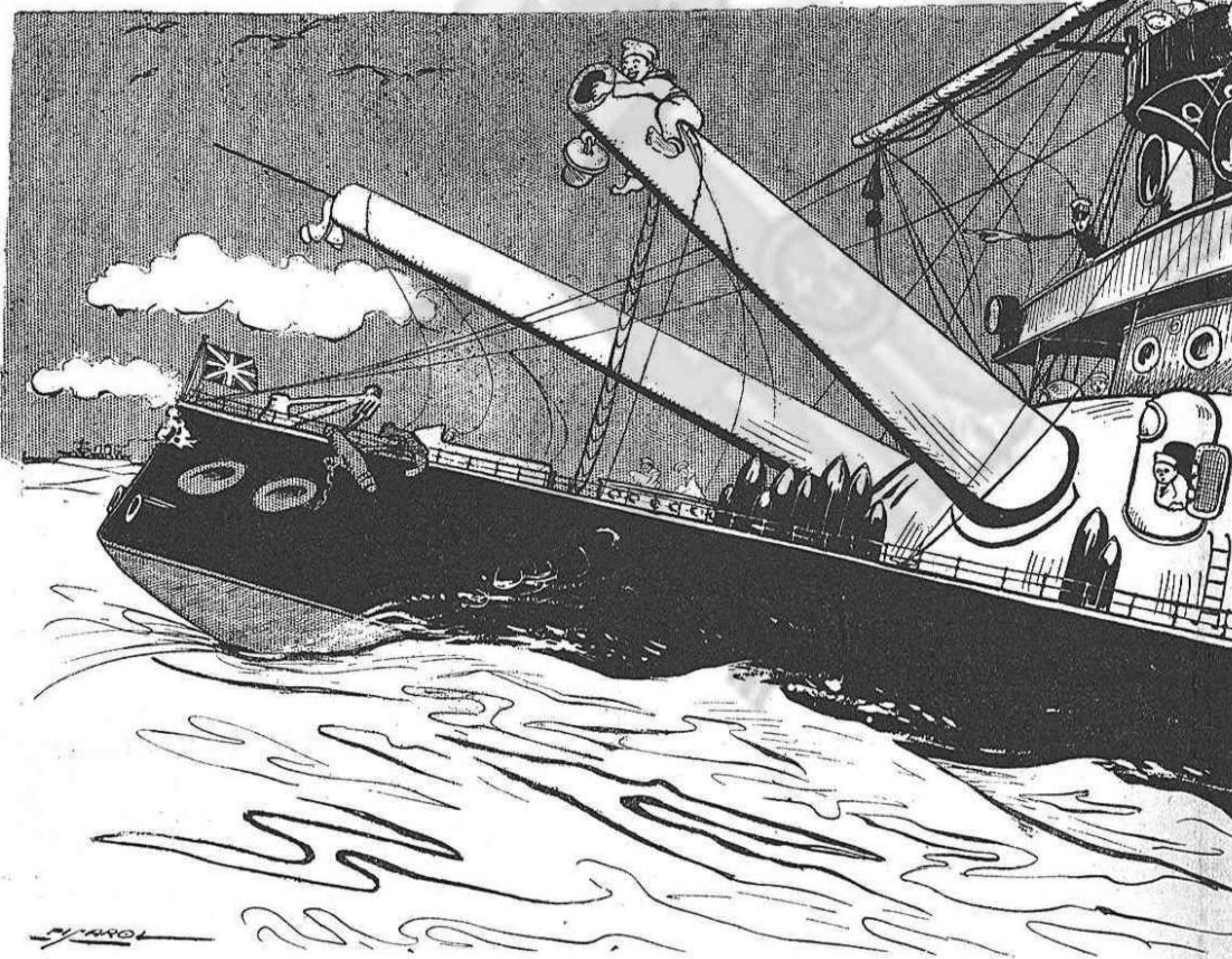
Del quidam, amich lector, téno per cosa infiable.

Els apuros d' un ministre

Miréusels! Ningú 'ls coneix,
son tots unes nulitats,
y no obstant, costi 'l que costi,
¡haig de ferlos diputats!

L' esquadra inglesa, camí del Báltich

EL COMANDANT (desde l' pont):—Noys, per si trobam tancada la porta, amaniu las claus!...

ni ab l' industria, ni ab l' instrucció pública, ni ab las relacions internacionals, ni ab els correus, ni ab els telègrafos, ni ab la gracia ni ab la justicia.

Un ministeri tipich, únic fins ara al mon.

El ministeri dels automòvils. El personatge que l' obtengui penderà l' títul de *chauffeur de S. M.*

Pactes rompen lleys.

Era ley del regionalisme—6 á lo menos així ho deyan els companys de causa—fer la guerra á mort al caciquisme.

Pero feta la ley, feta la trampa.

Y la trampa es el pacte que romp la ley.

Se diu y s' assegura que 'ls elements oficials apoyaran decididament al Sr. Bertran y Musitu pel districte de Vilanova y Geltrú, y qu' en justa correspondencia las forces perdigotaires se posarán com un sol home á la disposició del Sr. Roig y Bergadá en el districte de Sant Feliu de Llobregat.

Així es com aquesta farsants traballan contra 'ls abusos de la centralisació... Així es com *fan patria catalana*...

Afortunadament els republicans no som mancos... y si'l Sr. Musitu y 'l Roig no tenen més grua que aquest pacte, 'ls esquinçarán la grua.

Diuhen qu' en Jaumet, el fill del rey de las hún-

garas, no vol tornar á la Mandxuria, en previsió de la próxima pau.

Gran sort tindrán els japonesos de que no hi torni... S' estalviaran un tip de correrli al darrera, y ab aquestas calor, el corre cansa molt.

Vaja, Sr. Echegaray, aixó no 's fa.

Que á vosté l' hajan nombrat ministre, no hi tinch res que dir; pero que pel mer fet de serho, tregui de casa seva á un seu, fill que ningú sab qui es, y l' envihi á Valls, ab la pretensió de que l' elegeixin diputat, aixó no es propi d' un home del seu talent.

El seu fill, es á dir, pot ser la més estimada de las seves produccions, es impresentable... ó irrepresentable, y tingui per segur que 'ls Xiquets de Valls el revendarán.

¡Oh y que s' hi miraran gayre á ferho en aquella terra del pà de barral!

La gran ciutat de Málaga està á punt de quedarse á las foscas, perque l' Ajuntament deu una cantitat considerable á l' empresa del alumbrat, y aquesta ja no vol donar més llum.

Així mateix, completament á las foscas, serà fàcil que 's quedi tot Espanya... Pero menos mal si anant á las palpentas, als autors de las nostres desditxas, logrem fels'hí veure las estrelles.

Un tal Sr. Viada, gendre de'n Puigcerver, va personar-se ab el general Fuentes ab la pretensió de que li prestés el seu apoyo, es á dir, l' apoyo oficial, en el districte de Granollers.

Pero 'l general Fuentes va desenganyarlo, manifestant que per lo que respecta á aquell districte ja està casat ab en Travé.

Y 'l Sr. Viada se'n va anar tot cremat á Madrid á contarlo al papá-sogre.

¡Qué burro! Al cap-de-vall el general Fuentes ha mirat per ell, com no mirara un pare per un fill. Negantse á apoyarlo li ha evitat el disgust y la vergonya de ser derrotat pels republicans.

Si'l Sr. Bosch y Alsina, ja que volia depurar el personal de las brigadas, hagués procedit ab més tacto, donant las dimissorias als que cobran y no traballan y legalisant la situació dels qu'en lloc de manejar el picot ó la escoria, escriuen en las oficinas ó prestan altres serveys; si en lloc de fer un cop que tot ho ha desorganitzat, hagués fet una tria escrupulosa, tinch per segur que s' hauria estaviat disgustos, com el que van donarli dijous de la setmana passada, trayent á debat la qüestió del Tibidabo, y obligantlo á abandonar momentàneamente la presidència de la sessió.

Perque presidint, com presideix aquella companyia pel vot dels accionistas, y presidint com presideix la Corporació municipal, per designació del govern, poden donar-se cassos repetites, sino d' incompatibilitat absoluta, de verdaderas dificultats en l' exercici dels dos càrrecs.

Y serà per ell molt poch ayros que haja de resultar á cada moment un arcalde de *quita y pon*.

Quan va ser elegit diputat provincial el Sr. Prat de la Riba, gran cimal de Castelltersol y cap-pare dels perdigots, hi havia qui creya que á la Diputació provincial faria tronar y ploure.

Y no obstant aquesta es l' hora que no ha dit encare «aquesta boca es meva.»

En canvi, si no ha parlat, ha fet parlar d' ell, y no á la Diputació, sino á Vallvidrera, ahont se troba estabeixent, y té, segons diuhen, al seu servey dos mossos d' Esquadra, dels que paga la Diputació.

Pero no hi ha qu' extranyar-se'n.

El Sr. Prat de la Riba, ab son afany reformista, fa una nova aplicació de la Lley de Cassa. Ordinariament, en temps de veda, els agents de l'autoritat vigilan als cassadors furtius. A Vallvidrera ho fan millor: á Vallvidrera vetllan per un perdigot.

Diu la prempsa de Madrid que un capitá d' exèrcit que va negar-se á portar un pendó á la professió, sigué arrestat.

Ja anirà veient l' exèrcit el respecte que tenen els governs monàrquics á la conciencia dels que vesteixen l' honrós uniforme... y pot ser algun dia no sols se negarà á portar el pendó, sino que l' esquinçarà á bossins.

Y qui vulgui res, que vingui.

Llegeixo:

«El Juzgado municipal de Villasequilla ha condenado á D. Isidoro Arquero Martín á cinco días de arresto y veinte y cinco pesetas de multa por fumar en el interior de la iglesia.»

Ayay! ¡No fuman els incensers?.. Y donchs ¿per qué no multan als ensotanats que 's manejan?

S' insisteix en que 'l general Weyler accompanyará á D. Alfonso en son viatje al extranger.

IS haurà de fer robe novat.

Y després dirán que no es capás de sacrificarse per la monarquia!

Se celebrava una exposició y 'l porter tenia ordre de no permetre 'l pas á ningú que no deixés el bastó á la porta.

Se presenta un visitant ab las mans á las butxacases.

—Caballer, no 's pot passar, sense deixar aquí 'l bastó: tinch ordres rebudas.

—Pero no veu que no 'n porto?

—No hi fa pas res: vaji á buscarlo.

Un advocat interroga al seu client, detingut en la presó modelo.

—De manera que ho van veure quan prenia el relotje.

—Sí, senyor—respon el lladre—ho van clissar tots els passatgers de la plataforma.

Gesto de disgust del advocat.

—Vaja, mestre, que 'n sabé ben poch de fer relotje.

El lladre acota 'l cap ab tristesa.

—Poch hi ha que fer en el vostre cas: la prova contra vos serà abrumadora.

Pausa y explosió final:

—Quan un no sab manejarse bé, hauria d' abstirerse de anar á pendre relotjes á la plataforma dels tranvías!

XARADA

Per serne tan presumida,
molt clà 't dich, Pepa,

que ta cara sembla un tot,

y ets tan burleta,

que 't creus tirar l' hu-invers,

pro may fas pésca..

com no tens cap atracció

sempre fas pega.

Las tevas prima plural

talment ne semblan

segón plural de crostons;

ta boca lletja,

ab sas dents tan designals

grossas y negras,

al mal empedrat carrer

de Ramallers;

y 'l teu nas arremangat

que sempre hi penjan

unas coses tan extranyas

(que hasta 'm fa pena,

creu, el dirtho), dos forats

de claveguesa;

els teus ulls son dos cerers,

sempre fan cera..

Ab aixó, de ningú 't burlis,

creume á mif, Pepa,

que prou feyna tens per tú

sent tan mal feta.

J. MORET DE GRACIA

ANAGRAMA

Quan se creya ser ditzosa
semblantli la vida un tot

se li total al tocarla

un' arma plena de pols.

J. COSTA POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

ANGEL CODINA RONÚ

CALAF

Ab aquestes lletras degudament combinades formar el títol de una aplaudida sarsuela castellana.

JOSEPH GORINA ROCA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7.—Hyna de tall.
1 2 3 2 —En las fíras hi ven roba.
1 6 8 4 7.—Tothom té 1 seu.
7 4 8 2 —El vi' s' hi manté bo.
8 6 8.—Encare mama.
4 6.—Diptonchs.
5.—Consonant.

JAUME CEDÓ CLARAMUNT

GEROGLÍFICH

: : +
Q R
I M
I M
+
J I
D I D I D I
D I D I D I

E. ANO-NIM

Caballers: Cararach, Joseph F. Canals, Cristo Democràtic, Sebastià Brugulat (a) Ros y Manuel Opt: No. senyora.

Caballers: Guillén C. Miquelet, L' Aliga d' Hostalrich y Xech de Llansá: Algunes coseta.

Caballers: Amadeo Forlani, Dolors Mont, Manuel Opt, Gonnella Poétich, Aguilera, E. Pi Fani, Noy de la Pega, R. V., R. de la Galera, y Abelardo Coma: Rebuts els originals qu' envian ab destí als Almanachs... y tan tas gràcies.

Caballer: S. S. S. (Teyá): Ho sentim, pero no se 'l pot complaire.—Juan Casas: *No nos convienen*—Félix Cana: S' hi farà lo que 's pugui.—Feliona Petit: Lo mateix li dihim.—E. Ordanya: B.: Ni pera l' Almanach... ni 'ls mils.—Pau Clariana: No està mal, per més que no conté cap novetat.—J. Torrent Siurana: *¿Qué es aixó de els sabís qu' ha na 'l mon van dictar lleys?*... Crèguls: deixi la ploma y no s' hi amohní, *qu' en el mon hi sobran poetas*.—Tallé Oak: Vosté... tan incansable, eh?...—Baldiri Costa Ingles: Miraréns de remediarlo. Gracias, y ja ho veuré.—J. O. B.: Gracias per la remesa. Faréns els possibles de complaure.—J. M.: Fracassó d' estiu, Francisco Bonareu, y Titano: No podem insertar les cartas que 'ns remeten, per varias rahons.

La República

LAMINA ALEGÓRICA

PROPIA PERA CASSINOS Y CENTRES REPUBLICANS]

Preu 2 pessetas

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.